

2. Закон України "Про державний бюджет на 2011 рік" від 14 червня 2011 № 3491-VI / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.liga.net>.
3. Закон України "Про державні цільові програми" від 18 березня 2004 р., № 1621-IV / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.liga.net>.
4. Розпорядження Кабінету міністрів України "Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі" від 14 вересня 2002 р., № 538.
5. Постанова Кабінету міністрів України "Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм" від 31 січня 2007 р., № 106.

Малиновская О.Я., Максимив И.А. Финансирование целевых бюджетных программ на современном этапе развития экономики Украины

Проанализированы содержание, структура и источники финансирования целевых бюджетных программ на современном этапе развития экономики Украины. Определены место и роль государственного финансового контроля в реализации целевых бюджетных программ.

Ключевые слова: государственная целевая программа, бюджетная программа, источники финансирования целевых бюджетных программ, аудит эффективности.

Malinowska O.Ya., Maksymiv I.O. Funding for targeted budget programs for the current stage of development economy of Ukraine

Analysis of content, structure and funding of targeted budget programs at the present stage of economic development of Ukraine. The place and role of state financial control of target budget programs.

Keywords: State Program, Budget Program, funding targeted budget programs, audit effectiveness.

УДК 330.322 (477) *Ст. викл. Ю.В. Малиновський, канд. екон. наук; асист. Л.А. Сенів; студ. І.П. Малиновський – НЛТУ України, м. Львів*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

Розглянуто можливості підвищення ефективності реалізації інвестиційних проєктів в умовах сучасного ринкового середовища. Висвітлено переваги та недоліки, пов'язані з реалізацією інвестиційних проєктів у розрізі інвестиційної діяльності підприємств.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційний проєкт, інвестування, аналіз ринкового середовища.

У сучасному світі на етапі активного розвитку технологій науково-технічного та інноваційного прогресу актуальною проблемою є ефективне вкладення капіталу з метою його збільшення, тобто інвестування. Економічна природа інвестицій обумовлена закономірностями процесу відтворення і полягає у використанні частини додаткового суспільного продукту для збільшення кількості та якості всіх елементів системи продуктивних сил суспільства.

Сучасні умови процесу розроблення і прийняття інвестиційних рішень вимагають від осіб, які їх приймають, постійного усвідомлення того, що прийняте інвестиційне рішення має бути науково обґрунтованим, оптимальним, ефективним і результативним за будь-якого стану економічного середовища, в якому вони знаходяться.

Потреба у здійсненні інвестиційної діяльності може бути продиктована різними факторами, проте найбільшою мірою поширеним є інвестування,

що зумовлює стратегію зростання. Тому основною метою інвестиційної діяльності є забезпечення реалізації найефективніших форм вкладення капіталу, спрямованих на розширення економічного потенціалу підприємства, важливим аспектом, що характеризує проблематику інвестиційної діяльності, є адекватна оцінка економічної ефективності інвестиційних проєктів. Аналіз інвестиційних проєктів є складовою процесу управління інвестиціями. Він дає інформаційну базу у вигляді проєкту як спеціально оформленого інвестиційного плану або результатів проведеної експертизи проєкту для ухвалення рішення щодо початку його інвестування [5, с. 3].

Інвестиційні проєкти аналізують на основі комплексного вивчення аспектів майбутнього інвестування. До цих аспектів належать економічне середовище, правильно поставлені мета і завдання проєкту, маркетинговий, виробничий, фінансовий та організаційний план інвестора, технічна база проєкту, його соціальна значущість, екологічна безпека, фінансова достатність і спроможність проєкту, організація управління проєктом, аналіз інвестиційного ризику, чутливість проєкту до зміни окремих найістотніших факторів, достатність показників ефективності, оцінка можливостей учасників проєкту та ділових рис його менеджерів.

Аналіз інвестиційних проєктів здійснюють з урахуванням сукупності важливих моментів, що формують розмаїття і типову послідовність операцій розробки й оцінки проєкту. До них належать:

- комплексність подання процесу інвестування (маркетингові, організаційні, фінансові, виробничі, трудові та часові параметри);
- урахування зв'язку проєкту із зовнішніми умовами (стан економіки країни, регіональні, галузеві особливості проєкту, сумісність продукції проєкту зі станом ринку, місцеві умови та співробітництво з органами влади, екологічна сумісність, соціальна безконфліктність проєкту, відповідність ситуації на місцевому ринку праці);
- інтегрована оцінка ефективності проєкту на основі співвідношення результатів і витрат, пов'язаних із проєктом;
- урахування прогнозованої невизначеності проєкту та потенційних ризиків;
- застосування методики приведення грошових потоків до єдиних умов обліку;
- прагнення подати прогнозовану модель проєкту з максимальною деталізацією і конкретизацією;
- урахування соціальних і управлінських аспектів проєкту як важливих умов його майбутньої ефективності [6, с. 6].

Важливою умовою підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства є обґрунтування рішень щодо доцільності капітальних вкладень шляхом застосування економіко-математичних моделей та сучасних методів оцінювання ефективності інвестиційних проєктів. Основним завданням оцінки ефективності інвестиційного проєкту є встановлення його цінності, що є різницею між позитивними результатами та негативними наслідками. Для обґрунтування доцільності інвестування потрібно визначити також обсяг беззбитковості, майбутні проєктні ризики, а також чисту теперішню вартість проєкту та норму рентабельності.

З метою вибору найкращого інвестиційного рішення необхідно скористатися надійними методами оцінювання його ефективності. Отже, процес

ухвалення інвестиційного рішення повинен супроводжуватися необхідними розрахунками, на підставі яких можна прийняти правильне рішення та зробити висновок про доцільність вкладення коштів у цей інвестиційний проект. У сучасній інвестиційній практиці зазвичай використовують дві групи показників оцінки економічної ефективності рішень щодо інвестування. До них належать: статистичні – що базуються на облікових оцінках; динамічні – що базуються на дисконтованих оцінках;

Проте статистичні показники не є адекватними в сучасних ринкових умовах, оскільки не враховують зміни вартості грошей у часі, рівня інфляції та доходи від можливого реінвестування капіталу. Однак і статистичні, і динамічні методи оцінювання ефективності інвестиційних проектів мають свої переваги та недоліки і тісно взаємозалежні між собою. Метою управління інвестиційними проектами та підвищення їх ефективності є:

- відображення майбутнього стану економіки завдяки обсягам інвестицій у виробництво;
- забезпечення потрібної прибутковості та терміновості досягнення цілей;
- розроблення стратегій інвестиційної діяльності;
- аналіз економічного стану підприємства та доцільність залучення інвестицій;
- визначення слабких і сильних сторін підприємства;
- визначення шляхів розвитку підприємства, що займається певним видом діяльності, характерних саме йому й ін. [2, с. 85].

Стратегія управління інвестиційними проектами повинна відповідати вимогам антикризового управління, фінансам підприємства та передбачати раціоналізацію обороту обігових коштів та оптимізацію структури джерел їхнього фінансування; вибір та реалізацію найефективніших шляхів розширення обсягів активів для забезпечення основних напрямів розвитку; забезпечення необхідного рівня самофінансування свого виробничого розвитку за рахунок прибутку, ефективну амортизаційну політику; забезпечувати найефективніші та найдоцільніші умови залучення позикових коштів відповідно до потреб підприємства, які виникли [3, с. 95]. Підвищення ефективності інвестиційних проектів забезпечується виконанням таких умов:

- організаційна забезпеченість інвестиційної діяльності;
- інформаційна забезпеченість інвестиційної діяльності;
- проведення фінансово-економічних розрахунків;
- аналіз ризику під час реалізації інвестиційного проекту;
- можливі шляхи ухилення від ризику або його зменшення;
- забезпечення інвестиційної привабливості підприємства;
- планування;
- контроль;
- моніторинг інвестиційних проектів;
- проведення фінансових та економічних розрахунків;
- оцінка ефективності.

Також для збільшення ефективності інвестиційних проектів під час їх реалізації потрібна комплексна робота фінансового відділу підприємства та складання чітких схем надходження і використання інвестицій, які дають змогу визначити вартість складових джерел інвестиційних ресурсів. Для підвищення ефективності інвестиційних проектів на підприємствах доцільно запровадити систему моніторингу реалізації інвестиційних проектів [4, с. 378].

У період реалізації інвестиційного проекту, особливо якщо цей період тривалий, ринкова кон'юнктура зазнає значних змін, а це, своєю чергою, впливає на інвестиційний процес: змінюються інвестиційний попит та пропозиція, а отже, змінюється і ціна на інвестиційні товари. Протягом певного часу можуть змінитися також потреби, заради яких розробляється інвестиційний проект. Крім того, початковий план може виявитися неспроможним через низку факторів: перенесення строків виконання, перегляд умов фінансування, необґрунтованого формування зв'язків між завданнями проекту, зриву постачання документації або обладнання постачальниками, непередбачених технічних труднощів, зміни зовнішніх умов [1, с. 531].

Таким чином, усі основні елементи інвестиційного проекту мають реально контролюватися зі сторони керівництва проектом. Менеджер проекту має визначити процедуру та встановити послідовність збирання даних через певні інтервали часу, проводити аналіз отриманих результатів, аналізувати поточні відхилення фактичних і планових показників і прогнозувати вплив поточного стану справ на виконання обсягу робіт, що залишилися. Дотримання єдиних методологічних, методичних, операційних та соціально-етичних принципів оцінювання ефективності інвестицій дає змогу забезпечити високі темпи розвитку та прибутковості господарської діяльності, економічну обґрунтованість проектів, що слугує збалансуванню інтересів підприємства та регіону, в якому провадиться економічна діяльність.

Література

1. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента / И.А. Бланк. – К. : Вид-во "Ніка-Центр", 2001. – Т. 1. – 531 с.
2. Керанчук Т. Фінансова стабільність підприємства і методичні аспекти її оцінки / Т. Керанчук // Економіка України : політико-економічний журнал. – 2000. – № 1. – С. 83-86.
3. Коваленко В. Регулятори інвестиційної рівноваги / В. Коваленко, І. Бурденко // Фінанси України : журнал. – 2002. – № 4. – С. 97-102.
4. Морган М. Стенлі. Вихід на міжнародний ринок капіталів / М. Морган Стенлі. – 2005. – 378 с.
5. Щукін Б.М. Аналіз інвестиційних проектів : консп. лекцій / Б.М. Щукін. – К. : Вид-во МАУП, 2002. – 128 с.
6. Щукін Б.М. Інвестування : курс лекцій / Б.М. Щукін. – К. : Вид-во МАУП, 2004. – 216 с.

Малиновский Ю.В., Сенев Л.А., Малиновский И.П. Пути повышения эффективности реализации инвестиционных проектов в Украине

Рассмотрены возможности повышения эффективности реализации инвестиционных проектов в условиях современной рыночной среды. Освещены преимущества и недостатки, связанные с реализацией инвестиционных проектов в разрезе инвестиционной деятельности предприятий.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, инвестиционный проект, инвестирование, анализ рыночной среды.

Malynovsky Yu.V., Seniv L.A., Malinovsky I.P. Ways of increase of efficiency of realization of investment projects are in Ukraine

The article considers the possibilities of increasing the efficiency of investment projects in the contemporary market environment. The advantages and disadvantages associated with the implementation of investment projects in terms of investment companies.

Keywords: Investments, the investment project, investment, analysis market environment.